

YARGITAY KARARLARI IŞIĞINDA ELEKTRONİK BELGEDE SAHTECİLİĞE İLİŞKİN BAZI DEĞERLENDİRMELER

*Some Evaluations on Counterfeiting in Electronic Document in the
Light of the Decisions of the Court of Cassation*

Atacan KÖKSAL*

ÖZ

Hukuki işlemlere temel olan ve hukuki işlemleri tevsik eden belgeler, hukuk âleminde önemli işlevlere sahiptir. Bu nedenle ispat aracı niteliğinde olan belgelerin sahilliği ve doğruluğunun korunması gereklidir. Bütün hukuk alanları bakımından genelgeçer bir belge tanımının yapılip yapılamayacağı tartışmalıdır. Bu yönüyle belgenin disiplinlere göre tanımı değişmekte ve her bir alan bu terimi kendi ihtiyacına göre ele almaktadır. Ceza hukuku bakımından koruma altına alınan belge, yazılı olan, bir içeriğe sahip olan ve bir kimseye izafe edilebilen her türlü şeydir. Söz konusu tanım, cezai himayenin kapsam ve sınırını da belirlemektedir. Teknolojinin gelişimi, birçok işlemin elektronik ortamda da yapılablmesini mümkün kılmıştır. Bu noktada elektronik belgeler öne çıkmakta ve bunlara birçok hukuki sonuç bağlanmaktadır. Elektronik belgeler, yukarıda tanımı yapılan belgeden yazılılık unsuru yönüyle ayrılmaktadır. Bu durum elektronik belgede sahteciliğin ceza hukuku anlamında cezalandırılıp cezalandırılmayacağı sorununu beraberinde getirir. Bu çalışmada Sosyal Güvenlik Kurumu'na yapılan elektronik işe giriş bildirgelerindeki sahteciliklere ilişkin Yargıtay kararları ışığında elektronik belgede sahteciliğe ilişkin değerlendirmelerde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Belge, elektronik belge, elektronik imza, sahtecilik, sahillik.

Makalenin Geliş Tarihi: 27.04.2023, **Makalenin Kabul Tarihi:** 05.05.2023

* Arş. Gör. Dr., Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Elemanı, e-posta: koksala@ankara.edu.tr, ORCID: 0000-0003-1880-5176.

ABSTRACT

Documents that are the basis for legal transactions and prove them have important functions in the legal world. Therefore, it is necessary to protect the genuinity and veracity of documents that are the means of proof. It is debatable whether a general document definition can be made in terms of all branches of law. Herein, the definition of the document varies according to disciplines, and each discipline treats it according to its own needs. A document is any kind of thing that is written, has a content and can be attributed to anyone. This definition also determines the scope and limit of criminal protection. The development of technology has made it possible to perform many operations in electronic environment. At this point, electronic documents appear and many legal consequences are attached to them. Electronic documents differ from the document defined above due to the element of written form. This situation brings with it the problem of whether counterfeiting in an electronic document can be punished in the criminal law. In this study, evaluations on counterfeiting in electronic documents will be made in the decisions of Court of Cassation on electronic job entry declarations made to the Social Security Institution.

Keywords: Document, electronic document, electronic signature, counterfeiting, genuinity.

I. GİRİŞ

5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun'un 2/1-k maddesine göre veri, "*Bilgisayar tarafından üzerinde işlem yapılabilen her türlü değeri*" ifade etmektedir. 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'nun 3/a maddesine göre elektronik veri, "*Elektronik, optik veya benzeri yollarla üretilen, taşınan veya saklanan kayıtlar*" olarak tanımlanmıştır. Çalışma konusunun esasını oluşturan elektronik belgeden, elektronik ortamda sayısal açıdan kodlanmış elektronik veriler anlaşılır¹. İtalyan hukukunda elektronik belge, 07.03.2005 tarih ve 82 sayılı Dijital İdare Kanunu'nun 1/p maddesinde, "*hukuken önem arz eden işlem, eylem veya durumların bilgisini içeren bilişim ortamındaki belge*" olarak tanımlanmıştır.

---

¹ Devrim Güngör, *Resmi Belgede Sahtecilik Suçu* (Ankara: Yetkin Yayınevi, 2010), s. 45.

Elektronik belgelerin belgede sahtecilik suçlarının maddi konusunu oluşturup oluşturamayacağı sorunu, hem öğretide kabul edilen belge tanımı hem de mevzuatta yeknesaklıktan uzak biçimde düzenlenen hükümlerin anlam ve kapsamı dolayısıyla tartışmalı hale gelmektedir. Özellikle elektronik işe giriş bildirgeleri üzerinden Yargıtay tarafından zaman içinde verilmiş farklı yöndeki kararlar, uygulamada da tereddütlerin oluştuğunun göstergesidir. İtalyan Ceza Kanunu'nun (İCK) aksine, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda (TCK) elektronik belgede sahteciliğe ilişkin hüküm bulunmaması konuyu çözümsüz bırakmaktadır.

Çalışmada öncelikle işe giriş bildirgeleri özelinde elektronik belgede sahteciliğe ilişkin Yargıtay kararlarına yer verilecektir. Daha sonra konuyla ilişkili olduğu ölçüde belge ve elektronik belgeye dair kısa açıklamalarda bulunulacaktır. Bu izahat çerçevesinde Yargıtay kararlarının yerindeliliğine ilişkin tespit ile değerlendirmeler yapılacak ve çözüm önerileri sunulacaktır.

II. YARGITAY KARARLARI

Yargıtay kararlarında elektronik belgede sahtecilik, elektronik ortamda yapılan sahte işe giriş bildirgeleri kapsamında ele alınmıştır. Kronolojik sıra dahilinde ve kendi içinde gruplandırılarak bu kararların özetlerine aşağıda yer verilmiş ve içtihadın zaman içindeki dönüşümü ortaya konulmaya çalışılmıştır.

A. Yargıtay 11. Ceza Dairesi'nin E. 2016/7533, K. 2016/7805 Sayılı ve 24.11.2016 Tarihli Kararı²

Karara konu olayda, bir limited şirket sahibi olan sanığın iflas etmesine ve iş yerini taşımasına rağmen, diğer sanık tarafından işten ayrılan işçiler çalışıyormuş gibi gösterilip Sosyal Güvenlik Kurumu'na (SGK) elektronik ortamda e-bildirge verilmiştir. 26.09.2003-10.01.2005 tarihleri arasında

² Karar için bkz. <https://www.lexpera.com.tr> (16.01.2023) Benzer yönde kararlar için bkz. Y. 5. CD, 10.10.2019, E. 2015/13431, K. 2019/9464; Y. 11. CD, 08.11.2018, E. 2017/15746, K. 2018/8945; Y. 11. CD, 26.12.2017, E. 2017/5328, K. 2017/9329; Y. 11. CD, 21.05.2018, E. 2016/8971, K. 2018/4812; Y. 11. CD, 20.12.2017, E. 2015/6147, K. 2017/9153; Y. 23. CD, 08.06.2016, E. 2016/1076, K. 2016/7401; Y. 11. CD, 27.11.2018, E. 2017/17134, K. 2018/9570; Y. 11. CD, 25.04.2018, E. 2016/7914, K. 2018/3844; Y. 11. CD, 13.03.2017, E. 2015/1571, K. 2018/1828; Y. 11. CD, 06.11.2018, E. 2017/845, K. 2018/8810; Y. 11. CD, 18.09.2018, E. 2016/8710, K. 2018/6956; Y. 11. CD, 27.11.2017, E. 2015/8801, K. 2017/8230; Y. 11. CD, 16.05.2018, E. 2016/9690, K. 2018/4606.

fiilen çalışıldığı yönünde beyanda bulunulması üzerine resmi belgede sahtecilik suçundan dolayı başlatılan ceza yargılamasında, bilgisayar ortamındaki sahte işe giriş bildirgelerinin maddi varlığı haiz somut bir belge olmaması nedeniyle eylemin bu haliyle suç tarihinde yürürlükte bulunan 765 sayılı TCK'nın 525/c maddesindeki 'sisteme veri yerleştirmek' suçunu oluşturacağı belirtilmiş; ancak dava zamanaşımı süresinin dolması nedeniyle kamu davasının düşürülmesine karar verilmiştir.

B. Yargıtay 11. Ceza Dairesi'nin E. 2016/1436, K. 2018/7538 Sayılı ve 02.10.2018 Tarihli Kararı³

Karara konu olay, serbest muhasebeci olan sanığın sahte işe giriş bildirgeleri düzenleyerek, katılanın ortağı olduğu şirkette çalışmayan kişileri sigortalı olarak göstermesi ve adı geçen kişilerden bir kısmı için SGK'nın 1.656,05 TL sağlık harcaması (hastane masrafı) yapmasıdır. Yargıtay 11. Ceza Dairesi'ne göre işe giriş bildirgesinin katılan kuruma e-bildirge, imza ve şifre ile bilgisayar ortamında verilmesi halinde sahte oluşturulmuş maddi varlığı haiz, somut bir belge olmadığından, sahte işe giriş bildirgesi düzenlemek, TCK'nın 244/2-3 ve 43. maddeleri kapsamında sisteme veri yerleştirme suçunu oluşturacaktır. Ancak sahte işe giriş bildirgesinin fiziki olarak verildiğinin tespiti durumunda, bu eylem 3568 sayılı Serbest Muhasebecilik, Serbest Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu'nda muhasebecilik ve mali müşavirlik mesleğinin kapsamının dışında kaldığından, aynı Kanun'un 47. maddesine göre sözü edilen meslek mensuplarının görevleri sırasında veya görevleri sebebiyle işledikleri suç olarak sayılmayacak ve TCK'nın 207/1. maddesindeki özel belgede sahtecilik suçu oluşacaktır.

³ Karar için bkz. <https://www.lexpera.com.tr> (16.01.2023); "...belgelerin e-bildirge şeklinde verilmesi halinde, sahte oluşturulmuş maddi varlığı haiz, somut bir belge olmadığından eylemin bu hali ile TCK'nın 244/2-3. maddelerinde düzenlenen sisteme veri yerleştirme suçunu oluşturacağı; fiziki olarak ıslak imzalı olarak verilmiş ise eylemlerin sübutu halinde TCK'nın 207. maddesinde düzenlenen 'özel belgede sahtecilik' suçunun oluşacağı gözetilmeden, sanık ... hakkında 5237 sayılı TCK'nın 204/2 maddesi, ... hakkında ise, aynı yasanın 204/1 maddesi kapsamında mahkûmiyetlerine hükmolunması" (Y. 11. CD, 27.06.2018, E. 2016/9706, K. 2018/5966) Karar için bkz. <https://www.lexpera.com.tr> (16.01.2023) Benzer yönde kararlar için bkz. Y. 11. CD, 27.02.2018, E. 2017/17434, K. 2018/1725; Y. 11. CD, 26.09.2018, E. 2016/12224, K. 2018/7322; Y. 11. CD, 19.12.2018, E. 2017/14121, K. 2018/10684; Y. 11. CD, 26.09.2017, E. 2015/5453, K. 2017/5967; Y. 11. CD, 30.05.2018, E. 2016/4216, K. 2018/5166; Y. 11. CD, 27.03.2018, E. 2017/411, K. 2018/2663; Y. 11. CD, 19.06.2018, E. 2017/14052, K. 2018/5599.

C. Yargıtay 11. Ceza Dairesi'nin E. 2018/4004, K. 2019/2115 Sayılı ve 28.02.2019 Tarihli Kararı⁴

1. Çoğunluk Görüşü

Karara konu olayda bir şirketin sahibi ve yetkilisi olan sanığın, gerçekte bu iş yerinde çalışmayan kişileri çalıştırmış gibi göstererek sahte işe giriş bildirgesi düzenlemek suretiyle resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyanda bulunma suçunu işlediği iddia olunmuştur. Yargıtay 11. Ceza Dairesi'ne göre söz konusu işe giriş bildirelerinin fiziki olarak verilmesi ve imza kısımlarında sahteciliğin bulunması durumunda TCK'nın 207. maddesindeki özel belgede sahtecilikten bahsedilebilecektir. Ancak fiziki olarak verilen işe giriş bildirelerinin içeriğinde sahtecilik bulunması ya da belgelerin e-bildirge şeklinde verilmesi ve kurum tarafından bu bildirimlere istinaden düzenlenmiş belgelerin varlığı halinde, eylem TCK'nın 206. maddesinde düzenlenen resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyanda bulunma suçunu oluşturacaktır.

2. Muhalefet Şerhi

Karşı oyda, resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyanda bulunma suçunun oluşmadığı, nitekim somut olayda (çoğunluk görüşünde özel belgede sahtecilikten bahsedilmesinden hareketle) resmi bir belge bulunmadığı gibi elektronik ortamda düzenlenen e-bildirgede muhatabın bir kamu görevlisi değil, güvenliği sağlanmış elektronik bir ortam olduğu ifade edilmiştir. Bununla birlikte, güvenli elektronik ortam olan SGK portalında yapılan e-bildirgenin belge vasfında kabul edilmesi gerektiği ve söz konusu işe giriş belgesindeki sahteciliğin, bildirgenin fiziki varlığından bağımsız olarak özel belgede sahtecilik suçunu oluşturacağı ifade edilmiştir.

D. Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun E. 2017/8-1122, K. 2020/381 Sayılı ve 29.09.2020 Tarihli Kararı⁵

1. Çoğunluk Görüşü

Mali müşavir olan şikâyetçinin bürosunda çalışması nedeniyle mükelleflere ait elektronik bildirge şifrelerini öğrenen sanığın, iş yerinden ayrıldıktan sonra katılana ait şifreyi onun bilgisi dışında kullanarak iş

⁴ Karar için bkz. <https://www.lexpera.com.tr> (16.01.2023)

⁵ Karar için <https://www.kazanci.com.tr> (16.01.2023)

yerinde gerçekte çalışmayan kişileri bu iş yerinde çalışıyormuş gibi gösterip haklarında gerçeğe aykırı elektronik işe giriş bildireleri düzenlemesi karara konu olmuştur. Yargıtay Ceza Genel Kurulu'na göre eylem tarihinde yürürlükte bulunan Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği'nin 11 ve 15. maddeleri⁶ gereğince elektronik ortamda düzenlenmesi gereken işe giriş bildireleri, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 100. maddesi⁷ gereğince adli ve idari makamlar nezdinde resmi belge niteliğindedir. Her ne kadar elektronik ortamdaki bu bildireler üzerindeki sahtecilikler TCK'nın 204/1. maddesindeki resmi belgede sahtecilik kapsamında olsa da, aynı zamanda TCK'nın 244/2. maddesindeki suçta da vücut vereceği ifade edilmiştir. Ceza Genel Kurulu'na göre TCK'nın 244/2. maddesindeki düzenleme, elektronik belgelerdeki sahteciliğe ilişkin özel norm niteliğinde olduğundan, içtima sorunu özel normun önceliği ilkesi

⁶ Yönetmeliğin 15/1. maddesi, “Bu Yönetmeliğin 11 inci maddesinde belirtilen sigortalılık başlangıcı ile ilgili bildirim yükümlülüğü, Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının; (a) ve (b) bentlerine tabi olanlar için Ek-4, (c) bendine tabi olanlar için ise Ek-4/A'da bulunan sigortalı işe giriş bildirelerinin, **Kuruma e-sigorta ile verilmesiyle yerine getirilir.** Sigortalı işe giriş bildiresi dışında, başka biçimlerde yapılan bildirimler geçerli sayılmaz” şeklindedir. E- sigorta aynı Yönetmeliğin 4/1-d maddesinde, “İşveren, alt işveren, sigortalı, genel sağlık sigortalısı, hak sahibi ve diğer ilgili kişi ve kuruluşlarca bu Yönetmelikte belirtilen belgelerde yer alan bilgileri internet, elektronik ve benzeri ortamda Kurumun veri tabanına aktarılmasını ve bu şekilde aktarılan bilgiler ve talepler ile Kurumca yürütülen sosyal sigorta işlemleri sonuçlarından uygun görülenlerin işveren, sigortalı, hak sahibi ve diğer ilgili kişi ve kuruluşlara verilmesini sağlayan elektronik portalı” şeklinde tanımlanmıştır.

⁷ Kanun'un 100/3. maddesinde, “Kurum, bu Kanun gereği verilecek her türlü belge veya bilginin internet, elektronik ve benzeri ortamda gönderilmesi hususunda, gerçek veya tüzel kişiler ile yazılı sözleşme ile yetki verilmiş gerçek veya tüzel kişilere izin vermeye, bu kişileri aracı kılmaya veya zorunlu tutmaya, Kuruma verilmesi gereken her türlü belge, bildire ve taahhütnamenin, gerçek ve tüzel kişiler ile tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşlara verilmesini mecbur kılmaya, söz konusu belgeleri diğer kamu idarelerine ait formlarla birleştirmeye ve bu belgeleri kamu idarelerinin elektronik bilgi işlem ortamından almaya, bu kişilere yapılacak bildirimleri Kuruma verilmiş saymaya, bu Kanunun uygulaması ile ilgili işveren, sigortalı ve diğer kurum, kuruluş ve kişilerin talepleri üzerine veya re'sen düzenleyeceği her türlü bilgi ve belgeyi bilgi işlem ortamında oluşturmaya, bu şekilde hazırlanacak olan bilgi ve belgelerin sadece internet ve benzeri iletişim ortamından ilgili kişilere verilmesini kararlaştırmaya yetkilidir. **Elektronik ortamda hazırlanacak bilgi ve belgeler adli ve idari makamlar nezdinde resmi belge olarak geçerlidir**” şeklindedir.

gereğince çözümlenmeli ve TCK'nın 244/2. maddesindeki bilişim sistemine veri yerleştirme suçunun oluştuğu kabul edilmelidir.

2. Muhalefet Şerhleri

Anılan karara muhalif olan bazı üyeler, somut olayda resmi belgede sahtecilik suçunun oluşmadığı ve eylemin TCK'nın 244/2. maddesindeki bilişim sistemine veri yerleştirme suçuna vücut verdiği görüşünde iken; bazıları resmi belgede sahtecilik suçunun oluştuğu yönünde karşı oy kullanmışlardır.

E. Yargıtay 11. Ceza Dairesi'nin E. 2018/6165, K. 2021/2805 Sayılı ve 18.03.2021 Tarihli Kararı⁸

1. Çoğunluk Görüşü

Anılan karara, sanığın şirketin temsilcisi olarak, e-bildirge ile elektronik ortamda içeriği sahte işe giriş bildirgesi düzenleyip iş yerinde çalışmayan kişileri sigortalı olarak göstermek suretiyle resmi belgede sahtecilik suçunu işlediği iddiası konu olmuştur. Kararda 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'nun hükümlerine yer verilerek, kanun koyucunun birçok kanunla güvenli elektronik imza ile imzalanan bilişim sistemindeki verilerin belge olduğunu kabul ettiği ve belgenin kapsamının genişletilmesi eğiliminin bulunduğu işaret edilmiştir. Elektronik imza ile imzalanmayan elektronik verilerin belge olmadığı ve sahtecilik suçlarının maddi konusunu oluşturamayacağından hareket eden Yargıtay 11. Ceza Dairesi, somut olayda şirket yetkili temsilcisi olan sanık tarafından SGK'nın sistemine hukuka uygun şekilde şifre yetkisiyle girilmesi ve elektronik imza kullanılmaksızın e-bildirge içeriğine doğru olmayan bilgilerin girilmesini resmi belgede sahtecilik suçu kapsamında görmemiştir. Nitekim resmi belgenin kamu görevlisi ya da hukuken yetkili kabul edilen görevli tarafından kanun gereğince yerine getirilen kamu görevine dayalı olmasının gerekmesi ve işe giriş bildirgesinin resmi belge sayılması gibi kanuni bir düzenlemenin bulunmaması dolayısıyla resmi belgede sahtecilik suçunun maddi konusu bulunmamaktadır. Ayrıca 5510 sayılı Kanun'un 100/3. maddesindeki düzenleme uyarınca resmi belge sayılan belgelerin Kurum tarafından re'sen

⁸ Karar için bkz. <https://www.lexpera.com.tr> (16.01.2023) Benzer yönde kararlar için bkz. Y. 11. CD, 18.03.2021, E. 2018/6275, K. 2021/2806; Y. 11. CD, 23.09.2021, E. 2021/12174, K. 2021/7178; Y. 11. CD, 14.06.2021, E. 2019/887, K. 2021/5243; Y. 11. CD, 08.11.2021, E. 2021/3583, K. 2021/9860.

veya talep üzerine düzenlenen belgeler olacağı, Yönetmelikle Kanunun bu hükmünün genişletilemeyeceği de belirtilmiştir.

Dava konusu eylem özel belgede sahtecilik suçu bakımından değerlendirildiğinde ise özel belgede fikri sahtecilik cezalandırılmadığından ve elektronik ortamda verilen işe giriş bildirgesi sahtecilik suçlarının maddi konusunu oluşturan belge vasfında olmadığından, özel belgede sahtecilik suçunun da oluşmadığına karar verilmiştir.

Resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan suçu bakımından yapılan değerlendirmede, sanığın elektronik ortamdaki beyanının muhatabı olarak TCK'nin 6. maddesindeki tanıma uyan bir kamu görevlisi bulunmadığı gibi, bu beyan sonucunda düzenlenen, öz ve biçimsel unsurları tam olan bir resmî belge de bulunmadığından bu suçun da oluşmadığı belirtilmiştir.

Son olarak TCK'nın 244/2. maddesindeki sisteme veri yerleştirmek suçunun oluşabilmesi için, hukuka aykırı olarak girilen sisteme, veri sağlayıcısı tarafından izin verilmeyen şekilde veri girişi ya da veri taşıma araçları ile yükleme yapılmasının gerektiği, bu suçun failinin veriler üzerinde tasarruf yetkisine sahip olmayan, sisteme hukuka aykırı olarak giren kişi olduğu ifade edilmiştir. Somut olayda şirketin yetkili temsilcisi olan sanığın, katılan kurum ile aralarındaki sözleşmeye istinaden kurumun verdiği şifreyle sisteme hukuka uygun şekilde girmesi, e-bildirge içeriğine doğru olmayan verileri yerleştirmesi ve Kuruma elektronik ortamda gerçek olmayan bir beyanı iletmesi nedeniyle bu suçun da oluşmadığına hükmedilmiştir.

Bu itibarla iddia konusu eylemin kanunda suç olarak tanımlanmaması dolayısıyla, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun (CMK) 223/2-a maddesi uyarınca sanığın beraatine karar verilmesi gerektiğine hükmedilmiştir.

2. Muhalefet Şerhleri

Anılan karara ekli muhalefet şerhlerinden ilkinde, şekil ve şartlara uygun olarak düzenlenip, Kurumca yasal sorumluluklar yüklenerek verilen özel şifre ile e-bildirgenin verilmesinden sonra, söz konusu belgenin ilgili SGK Müdürlüğüne barkodlanıp tüm kamuya açık hale getirildiği, bu haliyle hukuki anlamda sonuç doğurucu bir belge ve işlem haline geldiği, 5510 sayılı Kanun'un 100/3. maddesi gereğince de bunun resmi belge sayıldığı gözetilerek, TCK'nın 204/1. maddesindeki resmi belgede sahtecilik suçunun oluştuğu belirtilmiştir.

Bir diğer muhalefet şerhinde ise, sahtecilik suçlarının maddi konusu olan belgenin tanımlanmaması nedeniyle bir sınırlandırmaya gidilmediği; yazılı, hukuki değer ifade eden, düzenleyeni belli olan, ispat gücü taşıyan, tamamlanmış ve sabitlenmiş elektronik belgelerin de sahtecilik suçlarının maddi konusunu oluşturabileceği, elektronik belgelerde her zaman güvenli elektronik imza bulunması zorunluluğunun olmadığı belirtilmiştir. Ayrıca işveren tarafından kullanıcı adı, sistem şifresi ve iş yeri şifresi kullanılarak düzenlenen işe giriş bildirgesinin işverence onaylanması ile kuruma ait olan ve kurum görevlilerince oluşturulup yönetilen bilgi işlem ortamının veri tabanında kayıtların oluştuğu, bu kayıtların 5510 sayılı Kanununun 100/3. maddesindeki düzenlemeye göre resmi belge niteliğinde olduğu da ifade edilmiştir. Sanığın e-bildirge şeklindeki işe giriş bildirelerini düzenlemeye ve sisteme veri yerleştirmeye yetkili olması nedeniyle TCK'nın 244/2. maddesindeki veri yerleştirme suçunun oluşmadığı, fikri sahteciliğin TCK'nın 204/1 ve 207/1. maddelerinde düzenlenmemesi nedeniyle resmi ve özel belgede sahtecilik suçlarının da oluşmadığı vurgulanmıştır. Ancak veri tabanında kayıtların oluşması sırasında e-beyanın doğruluğunun SGK görevlileri tarafından araştırılmadığı; ancak e-bildirge şeklinde düzenlenen bu beyanların gerçeği yansıtmadığı, iş yerinde çalışmayan kişilerin çalışıyormuş gibi gösterildiği, beyanın içeriğinin yalan olduğu hususları göz önüne alındığında, sanığın eyleminin TCK'nın 206. maddesindeki resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan suçunu oluşturacağı ifade edilmiştir.

III. TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

SGK'ya ait bilişim sistemine girilen gerçeğe aykırı e-bildirelerle ilgili ilk dönemdeki Yargıtay kararları genel itibarla⁹, 765 sayılı mülga TCK'nın 525/c ve 5237 sayılı TCK'nın 244/2. maddesindeki bilişim sistemine veri girme suçu kapsamında değerlendirilmiştir¹⁰. Bildirelerin fiziken teslimi

⁹ Yargıtay'ın farklı ceza dairelerince eylemin belgede sahtecilik suçuna vücut verdiğine yönelik ayrışık kararlar da mevcuttur: “*Sanıkların katılan ...'ndan alınmış kullanıcı şifresi ile özel belgeden sayılan e-bildireleri elektronik ortamda sahte bir şekilde düzenleyip katılan kuruma gönderdikleri şeklindeki eylemlerinin özel belgede sahtecilik suçunu oluşturduğu gözetilmeden yazılı şekilde beraat hükmü verilmesi*” (Y. 15. CD, 13.12.2016, E. 2014/10167, K. 2016/9455) Karar için bkz. <https://www.lexpera.com.tr> (16.01.2023) Benzer yönde kararlar için bkz. Y. 15. CD, 31.10.2018, E. 2015/8312, K. 2018/7396; Y. 15. CD, 25.03.2019, E. 2017/34333, K. 2019/2787.

¹⁰ Elektronik belgede sahteciliğe ilişkin mülga TCK'nın 525/c maddesindeki, “*Hukuk alanında delil olarak kullanılmak amacıyla sahte bir belgeyi oluşturmak için*

durumunda, TCK'nın 207. maddesindeki özel belgede sahtecilik suçunun oluşabileceği de kimi kararlarda belirtilmiştir. Bununla birlikte fiziken teslim edilmeyen bildirelerin belgede sahtecilik suçlarına vücut vermeyeceği açıkça ifade edilmiştir¹¹.

Yargıtay tarafından sonrasında verilen bazı kararlarda, fiziken teslim edilen bildirelerdeki imza sahteciliği özel belgede maddi sahtecilik kapsamında değerlendirilmişken; fiziki olarak verilen işe giriş bildirelerindeki içerik sahtecilikleri ya da belgelerin e-bildire şeklinde verilmesi durumunda, Kurum tarafından bu bildirelere istinaden düzenlenmiş belgelerin varlığı halinde, TCK'nın 206. maddesindeki resmi belgenin düzenlenmesine yalan beyanda bulunma suçunun oluşacağı belirtilmiştir.

Sonraki kararlarda ve bazı muhalefet şerhlerinde, işe giriş bildirelerine ilişkin mevzuat hükümlerinden hareketle, eylemin TCK'nın 204/1. maddesindeki resmi belgede sahtecilik suçuna vücut vereceği belirtilmiştir.

Gelinen son aşamada ise elektronik ortamdaki işe giriş bildirelerinin, kamu görevlisince kamu görevi dolayısıyla düzenlenmemesi ve mevzuatta bunların resmi belgede sahtecilik suçunun maddi konusunu oluşturacağına yönelik açık bir hüküm bulunmaması nedeniyle resmi belgede sahtecilik suçunun oluşmadığı, güvenli elektronik imzayla imzalanmamış bildirelerin belge vasfında olmaması ve özel belgede fikri sahteciliğin cezalandırılmaması dolayısıyla özel belgede sahtecilikten de bahsedilemeyeceği, bildirelerin muhatabının bir kamu görevlisi olmaması ve bildireler sonucunda kamu görevlisince düzenlenen resmi bir belge

---

bilgileri otomatik olarak işleme tabi tutan bir sisteme, verileri veya diğer unsurları yerleştiren veya var olan verileri, diğer unsurları tahrif eden kimseye bir yıldan üç yıla kadar, tahrif edilmiş olanları bilerek kullananlara altı aydan iki yıla kadar hapis cezası verilir” hükmünün 5237 sayılı TCK'da tam anlamıyla karşılığının olmadığı yönündeki görüş için bkz. Çetin Arslan ve İhsan Baştürk, “Belgede Sahtecilik Suçunun Konusu Olarak Elektronik Ortamdaki Veriler”, in. ERÜHFD, C. VIII, S. 2, (2013), s. 209.

¹¹ “...emanete alınan suça konu işe giriş bildirelerinin duruşmada incelenip özelliklerinin zapta geçirilmesi, işe başlayışların internet üzerinden e-bildire şeklinde yapılması durumunda belgede sahtecilik suçunun yazılılık unsurunun gerçekleşmeyeceği için [özel belgede sahtecilik] suçunun yasal unsurları oluşmayacağı gözetilmeden, eksik araştırma ve değerlendirme ile yazılı şekilde hüküm kurulması” (Y. 15. CD, 20.12.2018, E. 2018/227, K. 2018/9869) Karar için bkz. <https://www.lexpera.com.tr> (16.01.2023)

bulunmaması nedeniyle resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyanda bulunma suçunun da bulunmadığı, hukuka uygun biçimde Kurum sistemine tanımlanmış şifreyle giren faillerin sisteme veri yerleştirme suçunu da işlemediklerine karar verilmektedir. Bu itibarla eylemin kanunda suç olarak tanımlanmaması nedeniyle CMK'nın 223/2-a maddesi uyarınca beraat kararı verilmektedir.

Kararların bu dönüşümünde tartışma oluşturan iki temel noktanın çözümlenmesi gerekir. Bunlar, elektronik verilerin belgede sahtecilik suçlarının maddi konusunu oluşturup oluşturamayacağı ile hukukumuzda güvenli elektronik imzaya atıfta bulunan mevzuat hükümlerinin bu göndermelerinin belgede sahtecilik suçuna da yapılmış sayılıp sayılmayacağıdır.

A. Elektronik Verilerin Belgede Sahtecilik Suçlarının Maddi Konusunu Oluşturup Oluşturamayacağına İlişkin Değerlendirmeler

Suçun maddi konusu, suçun üzerinde işlendiği kişi veya şeydir¹². Maddi konu her şeyden önce dış dünyada insan (*persona humana*) ya da cismani şeyler (*cosa corporale*) olarak vücut bulan doğal varlıklardır (*entità naturale*)¹³. Bunların doğal varlıklar olmasının anlamı, insan duyularıyla algılanabilir olmasıdır¹⁴. Maddi konunun şey olduğu suçlarda, bu şeyin tecessüm etmiş olması (*cosa corporale*) önemli bir gerekliliktir. Başka bir anlatımla, salt düşünce yoluyla algılanabilen cismanileşmemiş şeyler maddi konuyu oluşturamaz¹⁵.

Belgede sahtecilik suçlarının maddi konusunu belge¹⁶ oluşturur¹⁷. Hukukta genel geçer bir belge tanımının olup olamayacağı ile her disiplinin

¹² Francesco Gianniti, *L'Oggetto Materiale del Reato* (Milano: Giuffrè 1966), s. 23.

¹³ Gianniti, s. 23.

¹⁴ Gianniti, s. 27.

¹⁵ Gianniti, s. 108-109. Yazar, Devletin güvenliğine ilişkin gizli bilgileri elde etmek suçunun düzenlendiği İCK m. 256 kapsamında, başka bir yazar tarafından maddi konuya örnek gösterilen “gizli bilgileri” maddi konu olarak değerlendirmemekte ve bilginin tek başına tecessüm etmiş bir varlığının bulunmadığını ifade etmektedir. Bkz. Gianniti, s. 109-110. Biyofizik varlığı olmayan şeylerin de maddi konuya vücut verebileceğine dair aksi görüş için bkz. Ferrando Mantovani, *Diritto Penale Parte Generale* (Vicenza: CEDAM, 2017), s. 191.

¹⁶ İtalyanca'da belge anlamındaki “*documento*” teriminin etimolojik kökeninin “bilgi veren, öğreten, tanıtan” anlamındaki “*da docere*” sözcüğü olduğu, bilgiyi veren kişi

kendine özgü bir belge tanımı oluşturmasının gerekliliği tartışmalıdır¹⁸. Ceza hukuku açısından belgenin, hukukun diğer alanlarındaki belge terimiyle çelişmemesi yanında ceza hukukunun özel ihtiyaçlarını da karşılaması gerekir¹⁹. Ceza hukuku bakımından belge, belirli bir içeriğe sahip olan ve bir kimseye izafe edilebilen her türlü yazıdır. Kabul gören bu tanımdan hareketle belgenin yazınlık, düzenleyenin bilinebilir olması ve bir düşünce ya da irade açıklamasını içermesi şeklinde üç kurucu unsurunun olduğu ifade edilmiştir²⁰. Çalışma konusu bakımından önem arz eden yazınlık, herhangi bir materyal üzerinde belirli bir zaman sürecinde saklanabilir olan anlamlı karakterleri ifade eder²¹. Bir duygu, düşünce, olay veya olgunun bir nesne anlaşılabilir olarak yazı, sayı, çizgi veya şekille ifade edilmesi durumunda yazınlık söz konusudur²². Bu yönüyle bir düşüncenin bir nesne üzerinde belirli bir süreliğine cisimleşmiş olması belgenin varlığı için zorunludur²³.

---

olması durumunda bunun tanıklık (*testimonio*); bilgiyi verenin bir nesne olması durumunda ise bunun belge olarak adlandırıldığı ifade edilmiştir. Benzer şekilde Almanca'da da belgenin karşılığı olarak ifade edilen "*Urkunde*" teriminin, "*u*" ön eki ile tanımak anlamındaki "*erkennen*" fiilinden türemiş "*Kunde*" sözcüğünün bileşiminden oluştuğu belirtilmiştir. Bkz. Francesco Carnelutti, "Documento", in. *Novissimo Digesto Italiano*, C. VI, (1960), s. 86.

¹⁷ Giovanni Fiandaca ve Enzo Musco, *Diritto Penale Parte Speciale*, C. 1, (Bologna: Zanichelli, 2012), s. 587; Alessandro Malinverni, "Documento", in. *Enciclopedia del Diritto*, C. XIII, (1964), s. 623.

¹⁸ Bkz. Fiandaca ve Musco, s. 587.

¹⁹ Malinverni, s. 622.

²⁰ Roberto Garofoli, *Manuale di Diritto Penale Parte Speciale Tomo II (artt. 453-623 bis)* (Roma: Neldiritto, 2017), s. 87; Malinverni, s. 624; Fiandaca ve Musco, s. 588. Benzer yönde bkz. Ahmet Gökçen, *Belgede Sahtecilik Suçları (m. 204-212)*, (Ankara: Adalet Yayınevi, 2016), s. 79.

²¹ Garofoli, s. 87-88. Bilişim programlarının da belge tanımı içindeki yazınlığa dahil olduğuna ilişkin bkz. Francesco Antolisei, *Manuale di Diritto Penale Parte Speciale II* (Milano: Giuffrè, 2016), s. 229.

²² Zeki Hafizoğulları ve Muharrem Özen, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Topluma Karşı Suçlar* (Ankara: US-A Yayınevi, 2022), s. 178. Benzer yönde görüş için bkz. Koray Doğan, "Ceza Hukukunda Belge Kavramı", in. *CHD*, Y. 5, S. 14, (2010), s. 53. Bununla birlikte ideografik veya resimsel gösterimlerin yazınlığa dahil olmadığı belirtilmiştir. Bkz. Alfredo De Marsico, "Falsità in Atti", in. *Enciclopedia del Diritto*, C. XVI, (1967), s. 571.

²³ Antonella Merli, "Il Falso nei Documenti Informatici", in. *Giustizia Penale*, S. 3, (1995), s. 184; Antonio Cristiani, "Falsità in Atti", in. *Novissimo Digesto Italiano*, C. VII, (1961), s. 5; Malinverni, s. 630. Benzer yönde görüş için bkz. Mahmut Koca ve İlhan Üzülmez, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler* (Ankara: Adalet Yayınevi, 2020),

İlanihaye olması gerekmesede, bunun bir süre devam etmesi zorunlu olduğundan, anlık olan ve kolaylıkla yok olabilen bir maddi varlık, belge için yeterli görülmemektedir²⁴. Belge; deri, kağıt, balmumu, tahta, taş, metal gibi materyaller üzerinde bulunabilir²⁵. Belgenin taşınma kabiliyetinin (*transmissibilità*) aranıp aranmayacağı öğretide tartışmalı olmakla birlikte²⁶, diğer şartları sağlaması kaydıyla taşınmazlar üzerindeki yazıların da belge sayılabileceği düşünülmektedir.

Elektronik belge, elektronik verilerin birleşerek hukuken anlamlı ve önemli bir bütün oluşturduğu belgelerdir. Klasik anlamda belgelerin içindeki yazı ve işaretlerin taşıyıcısı maddeten varlığı olan kağıt iken; elektronik belgeler, elektronik verilerin taşıyıcısıdır. Klasik anlamda belgeden farklı olarak elektronik belgelerin içindeki veriler doğrudan algılanamamakta ve bunların anlaşılabilmesi için bilgisayar ve yazılımlara ihtiyaç duyulmaktadır²⁷.

Bilişim ve otomasyon sistemlerinin gelişimi, elektronik ortamdaki verilerin zaman içinde büyük bir önem kazanmasını sağlamıştır. Bunun neticesinde elektronik belgeler geçmişe nazaran hukuki işlemlerde çok daha yaygın biçimde kullanım alanı bulmuştur²⁸. Bu durum bilişim ortamında işlenen suçların da hızla artmasına neden olduğundan, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin 13.09.1989 tarih ve R (89) 9 sayılı tavsiye kararıyla elektronik belgede sahtecilik, cezalandırılması gereken eylemler kapsamında sayılmıştır²⁹. Yine Avrupa Konseyi Siber Suç Sözleşmesi'nde de klasik anlamda belgenin kapsamı dışında kalan veriler üzerindeki sahteciliğin sözleşmeye taraf devletlerce cezalandırılması gerekliliği üzerinde durulmuştur³⁰. Bununla birlikte klasik anlamda belge tanımından

---

s. 763. İspat kuvveti ne olursa olsun, yazılı olmayan şeylerin belge kavramına dahil olmadığı yönündeki benzer görüş için bkz. Sahir Erman, *Sahtekarlık Cürümleri* (İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları, 1970), s. 286.

²⁴ Malinverni, s. 630. Benzer yönde görüş için bkz. Doğan Soyaslan, *Ceza Hukuku Özel Hükümler* (Ankara: Yetkin Yayınevi, 2020), s. 512.

²⁵ Malinverni, s. 630. Benzer yönde görüş için bkz. Carnelutti, s. 86; De Marsico, s. 571.

²⁶ Tartışmalar için bkz. Cristiani, s. 5-6.

²⁷ Benzer yönde bkz. Merli, s. 183.

²⁸ Benzer yönde bkz. Merli, s. 183-184.

²⁹ Alberto Cadoppi, Stefano Canestrari, Adelmo Manna ve Michele Papa, *Trattato di Diritto Penale Parte Speciale, C. 5* (Milano: UTET Giuridica, 2010), s. 535-536.

³⁰ Ayrıntılı bilgi için bkz. Arslan ve Baştürk, s. 207.

kaynaklanan özellikleri tam olarak yansıtmaktan uzak olan (elektronik belgeyi oluşturan verilerin maddi bir varlığının bulunmaması, elektronik belgelerin içeriğinin ilgili donanım ve yazılımlar olmadan beş duyu organıyla algılanamaması, düzenleyenin belirlenmesindeki zorluklar vb.) elektronik belgelerin diğer hukuk alanlarında olduğu gibi ceza hukukundaki rejimi de belirsiz kalmıştır.

Suçun maddi konusu ve genel kabul gören belge tanımından yola çıkıldığında, elektronik belgeyi oluşturan veriler üzerindeki sahteciliğin bir gönderme hükmü olmadan belgede sahtecilik normlarıyla cezalandırılabilmesi kanunilik ilkesi karşısında mümkün değildir. Başka bir anlatımla, cismani varlığı olmayan “elektronik veri”, belgede sahtecilik suçlarının maddi konusunu oluşturamaz³¹. Nitekim belgenin yazılılık unsuruna dair yukarıda yapılan açıklamaların, elektronik belgede karşılık bulduğunun iddia edilmesi güçtür³². Bu yönüyle yukarıda yer verilen bazı Yargıtay kararlarındaki muhalefet şerhlerinde ya da bazı yazarlarca³³ ifade edilen aksine, “belge” kavramının yorumlanması suretiyle elektronik verilerin de bunun içine dahil edilmesi yönündeki görüşler isabetli değildir. Kaldı ki bu durumun bazı yasa koyucular tarafından fark edilerek ceza kanunlarına elektronik belgede sahteciliğe ilişkin hükümlerin eklenmesi, elektronik verilerin yorum yoluyla belge kavramına dahil edilemeyeceğinin

³¹ Merli, s. 185. Aynı yönde görüşler için bkz. Güngör, s. 50; Koca ve Üzülmüş, s. 764; Gökçen, s. 80; Fahri Gökçen Taner, “Özel Belgede Sahtecilik Suçları Bağlamında Maddi Hasarlı Trafik Kazası Tespit Tutanakları (Kağıt ve Elektronik) ve Ortaya Çıkan Sorunlar”, in. *CHD*, S. 35, (2017), s. 124; Veli Özer Özbek, Koray Doğan ve Pınar Bacaksız, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler* (Ankara: Seçkin Yayınevi, 2022), s. 847, dn. 6; Doğan, s. 53, dn 8. Sözlü açıklamalar, manyetik şeritler, elektronik ortamda depolanmış veriler, fotoğraflar ve bilgisayar programlarının sahtecilik suçlarının maddi konusunu oluşturamayacağına ilişkin benzer yönde görüşler için bkz. Durmuş Tezcan, Mustafa Ruhan Erdem ve Rifat Murat Önok, *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku* (Ankara: Seçkin Yayınevi, 2021), s. 1041; Arslan ve Baştürk, s. 206. Fiziki varlığı bulunan manyetik şerit ve mikro çiplerin dahil olduğu banka ve kredi kartlarının da belge olduğu yönündeki görüşler için bkz. Emilio Dolcini ve Giorgio Marinucci, *Codice Penale Commentato*, C. II, (Vicenza: IPSOA, 2006), s. 3517; Güneş Okuyucu Ergün, “Banka ve Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması”, in. *Prof. Dr. Nur Centel’e Armağan, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, C. 19, S. 2, (2013), s. 1077.

³² Elektronik belgelerin, belgedeki yazılılık şartının istisnası olduğu hakkında bkz. Antolisei, s. 229.

³³ Bkz. Kubilay Taşdemir, *Belgede Sahtecilik Suçları* (Ankara: Ütopyoğrafik, 2013), s. 296-298.

bir göstergesidir. Örneğin, İtalyan hukukunda belgede sahteciliğin elektronik belge üzerinde de gerçekleştirilebileceğine ilişkin İCK'daki gönderme hükmünün, belge niteliğinde olmayan verilerin kanun koyucu tarafından belge hükmünde sayılması (*equiparazione*) niteliğinde olduğu, başka bir ifadeyle kanuni bir varsayım getirildiği ifade edilmiştir³⁴.

Yine belgede sahtecilik suçlarının maddi konusunu oluşturan belge ile muhakeme hukukundaki ispat vasıtası olan belgenin birbirine karıştırılmaması gerekir. Zira muhakemeye konu olayın aynen ya da bazı şekillerle bir nesne üzerine aktarılması halinde belge delilinden söz edilir³⁵. Olayın yazıya dökülmesi durumunda yazılı bir belge söz konusu iken; ses ve görüntülerin yer aldığı ses bandı, film şeridi, fotoğraf veya videonun da belge delili olabilmesi mümkündür³⁶. Dolayısıyla muhakeme hukukundaki belgelerin yazılı belgeler, şekil tespit eden belgeler ve ses tespit eden belgeler olmak üzere üçe ayrılabilmesi mümkündür³⁷. Bu itibarla muhakeme hukukundaki belgenin kapsamı, belgede sahtecilik suçlarının maddi konusunu oluşturan belgeye göre daha geniştir³⁸. Muhakeme hukukunda belge değerinde olan fotoğraf, resim, ses ve video kayıtları, belgede sahtecilik suçları kapsamında değerlendirilmemektedir³⁹. Zira belgede sahtecilik suçlarındaki belgeyi daha dar kapsamda tutan husus yazılılıktır⁴⁰.

³⁴ Antolisei, s. 232; Garofoli, s. 96; Cadoppi, Canestrari, Manna ve Papa, s. 537; Dolcini ve Marinucci, s. 3516.

³⁵ Nur Centel ve Hamide Zafer, *Ceza Muhakemesi Hukuku* (İstanbul: Beta Yayıncılık, 2017), s. 283.

³⁶ Centel ve Zafer, s. 283.

³⁷ Nevzat Toroslu ve Metin Feyzioğlu, *Ceza Muhakemesi Hukuku* (Ankara: Savaş Yayınevi, 2020), s. 228.

³⁸ Devrim Aydın, *Ceza Muhakemesinde Deliller*, (Ankara: Yetkin Yayınevi, 2014), s. 78. Bu amaçla belgede sahtecilik suçlarının maddi konusunu oluşturan belgenin İCK'da “*documento*” değil, “*atto*” olarak ifade edildiği, “*atto*” ile “*documento*” arasında özellik-genellik (*species-genus*) ilişkisinin bulunduğu, sahtecilik suçlarına konu belgenin bir irade açıklamasını içermesi dolayısıyla daha özel nitelikte olduğu, ceza muhakemesi hukuku anlamında belge sayılabilecek bir tablo ya da heykelin ceza hukuku anlamında belge sayılamayacağı belirtilmiştir. Bkz. Cristiani, s. 5. “*Atto*” ile “*documento*” nun bir eylemi temsil etme konusunda ortak bir yöne sahip olduğu; ancak “*atto*” nun özel olarak cezai himayeye mazhar olduğu ve ceza normuyla dikkate alındığı; “*documento*” nun ise her bir hukuk dalının kendi araçlarıyla anlamlandırdığı şeyler olduğu yönündeki görüş için bkz. De Marsico, s. 570.

³⁹ Nevzat Toroslu ve Haluk Toroslu, *Ceza Hukuku Özel Kısım* (Ankara: Savaş Yayınevi, 2021), s. 234; Taner, s. 121.

⁴⁰ Cristiani, s. 5.

Bu durumda yine yukarıda yer verilen Yargıtay kararlarında, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'ndaki belge tanımından⁴¹ hareketle, elektronik belgede sahteciliğe ilişkin çıkarımlarda bulunulması da yerinde değildir.

İCK'da olduğu gibi⁴², TCK'da da belgede sahteciliğe ilişkin hükümler, maddeten varlığı olan belge üzerine kurulmuştur. Bu itibarla elektronik belgelerin belgede sahtecilik suçlarına konu olabilmesi için kanunilik ilkesi gereğince bu yönde açık bir norma ihtiyaç bulunmaktadır. Bu gönderme, yukarıda yer verilen Avrupa Konseyi Bakanlar Kurulu Komitesi'nin tavsiye kararının bir gereği olarak İtalyan hukukunda İCK m. 491-bis hükmüyle yapılmıştır⁴³. Hüküm İCK'ya 23.12.1993 tarih ve 547 sayılı Kanun ile eklenmiş ve elektronik belge tanımlanmıştır⁴⁴. İtalyan hukukunda elektronik belgeye ilişkin özellikle idare hukukuna dair mevzuat hükümlerinin yürürlüğe girmesi sonrasında, tanımın yetersizliği ifade edilerek İCK m. 491-bis hükmünde değişiklik yapılması gerektiği ifade edilmiştir⁴⁵. Bunun yanı sıra, Avrupa Konseyi Siber Suç Sözleşmesi'nin de etkisiyle hüküm, 18.03.2008 tarih ve 48 sayılı Kanunla değişmiştir⁴⁶. Aynı madde daha

---

⁴¹ Kanun'un 199/1. maddesi, “*Uyuşmazlık konusu vakıaları ispata elverişli yazılı veya basılı metin, senet, çizim, plan, kroki, fotoğraf, film, görüntü veya ses kaydı gibi veriler ile elektronik ortamdaki veriler ve bunlara benzer bilgi taşıyıcıları bu Kanuna göre belgedir*” şeklinde olup, tanım hükmü yalnızca Hukuk Muhakemeleri Kanunu bakımından geçerliliğe sahiptir.

⁴² Merli, s. 183.

⁴³ Cadoppi, Canestrari, Manna ve Papa, s. 536.

⁴⁴ Hükümün yürürlüğe girdiği ilk şekline göre, İCK'nın 476 ila 493. maddelerinin yer aldığı bölümdeki suçları içeren sahteciliğin bir elektronik belgeye ilişkin olması durumunda, ilgili resmi ya da özel belgede sahteciliğe dair hükümler uygulanacaktır. Bu kapsamda elektronik belge, ispat değeri olan bir veri ya da bilgiyi ihtiva eden herhangi bir veri taşıyıcısı ya da özel olarak bu amaçla hazırlanmış olan programları ifade etmektedir. Kanun hükmü için bkz. <https://www.normattiva.it> (02.03.2023)

⁴⁵ Ayrıntılı bilgi için bkz. Cadoppi, Canestrari, Manna ve Papa, s. 540-542.

⁴⁶ Fiandaca ve Musco, s. 593. Getirilen değişiklikle, hükmün yürürlüğe girdiği ilk şeklinde yer verilen ve elektronik belge tanımını içeren ikinci cümle yürürlükten kaldırılmış ve elektronik belgenin “ispat değerine sahip olmasına” (*avente efficacia probatoria*) ilişkin niteliği ilk cümleye eklenmiştir. Değişen hükme göre, İCK'nın 476 ila 493. maddelerinin yer aldığı bölümdeki suçları içeren sahteciliğin ispat değerine sahip bir elektronik belgeye ilişkin olması durumunda, ilgili resmi ya da özel belgede sahteciliğe dair hükümler uygulanacaktır. Kanun değişikliği için bkz. <https://www.normattiva.it> (02.03.2023) Elektronik belgenin ispat değerine sahip olmasının, her türden veri üzerindeki tahrifatın değil, yalnızca ceza hukuku açısından

sonrasında 15.01.2016 tarih ve 7 sayılı Kanun ile değiştirilerek yürürlükteki şeklini almıştır. Buna göre, ispat değerine sahip resmi bir elektronik belgenin İCK'daki belgede sahtecilik bölümünde düzenlenen suçlara konu olması durumunda, resmi belgede sahteciliğe ilişkin ilgili hükümler bunlar hakkında da uygulanır. 15.01.2016 tarihli Kanunla özel belgede sahtecilik İCK'da suç olmaktan çıkarıldığından, elektronik belgedeki sahteciliğe ilişkin gönderme hükmü de yalnızca resmi belgede sahteciliğe hasredilmek suretiyle değiştirilmiştir⁴⁷. Anılan atıf hükmüyle sahtecilik suçlarına ilişkin kanun maddelerinin uygulanacağına açıkça yer verilmesi nedeniyle elektronik belgede sahteciliğe ilişkin İtalyan hukukundaki tartışmalar, hukukumuzdakinin aksine, büyük ölçüde çözümlenmiştir⁴⁸.

B. Güvenli Elektronik İmza Atıfta Bulunan Mevzuat Hükümlerine İlişkin Değerlendirmeler

Belgenin düzenleyicisinin bilinebilirliğini sağlayan en mutad yol imzadır. İmzanın kural olarak el yazılı olması gerekir⁴⁹.

Elektronik belgelerin taşıdığı verilerin inandırıcılığı, her şeyden önce bu verileri düzenleyen de bilinmesini gerektirir⁵⁰. Başka bir ifadeyle, elektronik belgenin ispat değerine sahip olması, bu verilerin belirli bir kimseye izafe edilebilmesine bağlıdır⁵¹. Bu noktada ortaya çıkan güvenli elektronik imza, elektronik belgelerin aidiyetine ve elektronik belgeleri oluşturan verilerin güvenliğine ilişkin sorunları çözümleyebilmek amacıyla getirilmiş olan birtakım yazılımları ifade eder. Bunlar yalnızca elektronik verilerin kolaylıkla değiştirilebilmesinin önüne geçmeyi amaçlayan yazılımlar olup, bu sayede verilerin güvenliği sağlanmaktadır⁵².

önem arz eden verilerin cezai himayeye mazhar olmasının bir gereği olduğu yönündeki görüş için bkz. Dolcini ve Marinucci, s. 3517.

⁴⁷ Garofoli, s. 96, dn. 50.

⁴⁸ Elektronik belgede sahteciliğin klasik anlamdaki belgede sahtecilik suçlarından ayrıştığı noktalar ve İtalyan hukukundaki tartışmalar için bkz. Merli, s. 186-188. Nitekim İtalyan Temyiz Mahkemesi'nin bir kararında, İCK m. 491-bis hükmünün bütün fikri ya da maddi sahtecilikleri kapsadığı belirtilmiştir. (Cass. Pen., Sez. V, 18.03.2013, N. 12576) Karar için bkz. <https://www.brocardi.it> (16.03.2023)

⁴⁹ Antolisei, s. 229-230.

⁵⁰ Merli, s. 189-190.

⁵¹ Dolcini ve Marinucci, s. 3517.

⁵² Aynı yönde görüş için bkz. Taner, s. 124.

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'nun 3/b maddesine göre elektronik imza, “*başka bir elektronik veriye eklenen veya elektronik veriyle mantıksal bağlantısı bulunan ve kimlik doğrulama amacıyla kullanılan elektronik veriyi*” ifade etmektedir. Aynı Kanun'un 4. maddesine göre güvenli elektronik imza ise, münhasıran imza sahibine bağlı olan, sadece imza sahibinin tasarrufunda bulunan güvenli elektronik imza oluşturma aracı ile oluşturulan, nitelikli elektronik sertifikaya dayanarak imza sahibinin kimliğinin tespitini sağlayan ve imzalanmış elektronik veride sonradan herhangi bir değişiklik yapıp yapılmadığının tespitini sağlayan elektronik imzadır. Kanun'un 5/1. maddesine göre, güvenli elektronik imza, elle atılan imza ile aynı hukukî sonucu doğururken; 5/2. maddesine göre, kanunların resmî şekle veya özel bir merasime tabi tuttuğu hukukî işlemler ile banka teminat mektupları ve Türkiye'de yerleşik sigorta şirketleri tarafından düzenlenen kefalet senetleri dışındaki teminat sözleşmeleri, güvenli elektronik imza ile gerçekleştirilemez⁵³.

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'nun 16/1. maddesinde imza oluşturma verilerinin izinsiz kullanımı suçu, “*Elektronik imza oluşturma amacı ile ilgili kişinin rızası dışında; imza oluşturma verisi veya imza oluşturma aracını elde eden, veren, kopyalayan ve bu araçları yeniden oluşturanlar ile izinsiz elde edilen imza oluşturma araçlarını kullanarak izinsiz elektronik imza oluşturanlar bir yıldan üç yıla kadar hapis ve elli*

---

⁵³ İtalyan hukukunda 07.03.2005 tarih ve 82 sayılı Dijital İdare Kanunu'nun 1/q maddesinde elektronik imza (*firma elettronica*), “*Bilişim ortamındaki doğrulamayı sağlamak amacıyla, diğer elektronik verilerle bağlantılı veya bu verilere ek olan elektronik ortamdaki veriler*” şeklinde tanımlanmıştır. Aynı Kanun'un 1/q-bis maddesine göre gelişmiş elektronik imza (*firma elettronica avanzata*), “*Belgeyi imzalayan kişiyi doğrulayan, yalnızca imza sahibi kimse tarafından tek bir bağlantı kurulmasını sağlayan, münhasıran imza sahibinin üzerinde tasarruf yetkisi bulunan, ilgili belge üzerinde sonradan değişiklik yapıp yapılmadığını tespit eden ve elektronik belgeye bağlanan elektronik ortamdaki verileri*” ifade eder. Kanun'un 1/r maddesine göre nitelikli elektronik imza (*firma elettronica qualificata*), “*Nitelikli sertifikaya dayalı olarak güvenli bir elektronik imza oluşturma aracı ile oluşturulan gelişmiş elektronik imza*”yı ifade eder. Son olarak Kanun'un 1/s maddesine göre dijital imza (*firma digitale*), “*Birbiriyle bağlantılı kriptografik anahtarlar içeren, sahibinin gizli bir şifreyle kullanımını sağlayan, bu sayede düzenleyicisini ve belgenin bütünlüğünü teyit eden ve görünür kılan nitelikli elektronik imza*” olarak tanımlanmıştır. Söz konusu dört elektronik imza kategorisine dayalı olarak farklı düzeyde ispat değerine sahip elektronik belgeler oluşturulduğu yönündeki görüş için bkz. Antolisei, s. 232.

günden az olmamak üzere adli para cezasıyla cezalandırılırlar” biçiminde düzenlenmişken; 17. maddesinde ise elektronik sertifikalarda sahtekârlık suçu, “Tamamen veya kısmen sahte elektronik sertifika oluşturanlar veya geçerli olarak oluşturulan elektronik sertifikaları taklit veya tahrif edenler ile bu elektronik sertifikaları bilerek kullananlar, iki yıldan beş yıla kadar hapis ve yüz günden az olmamak üzere adli para cezasıyla cezalandırılır” biçiminde düzenlenmiştir. İmza oluşturma verileri ile elektronik sertifikalara ilişkin söz konusu cezai hükümler, Yargıtay kararlarına konu eylemler bakımından uygulama alanı bulabilir değildir.

Hukukumuzda güvenli elektronik imzaya atıfta bulunan başlıca kanunlar, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu⁵⁴, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu⁵⁵, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu⁵⁶, 2004 sayılı İcra ve İflas

⁵⁴ Kanun’un 15/1. maddesi, “İmzanın, borç altına girenin el yazısıyla atılması zorunludur. Güvenli elektronik imza da, el yazısıyla atılmış imzanın bütün hukuki sonuçlarını doğurur” şeklindedir.

⁵⁵ Kanun’un 1526/1. maddesi, “Poliçe, bono, çek, makbuz senedi, varant ve kambiyo senetlerine benzeyen senetler güvenli elektronik imza ile düzenlenemez. Bu senetlere ilişkin kabul, aval ve ciro gibi senet üzerinde gerçekleştirilen işlemler güvenli elektronik imza ile yapılamaz” şeklinde; 1526/2. maddesi, “Konişmentonun, taşıma senedinin ve sigorta poliçesinin imzası elle, faksimile baskı, zımba, ıstampa, sembol şeklinde mekanik veya elektronik herhangi bir araçla da atılabilir. Düzenledikleri ülke kanunlarının izin verdiği ölçüde bu senetlerde yer alacak kayıtlar el yazısı, telgraf, teleks, faks ve elektronik diğer araçlarla yazılabilir, oluşturulabilir, gönderilebilir” şeklinde; 1526/3. maddesi, “Ticaret şirketleri ile gerçek ve tüzel kişi diğer tacirlere ilişkin olarak, bu Kanunun zorunlu tuttuğu bütün işlemler elektronik ortamda güvenli elektronik imza ile de yapılabilir. Bu işlemlerin dayanağı olan belgeler de aynı usulle elektronik ortamda düzenlenebilir. Zaman unsurunun belirlenmesi gereken ve yönetmelikte düzenlenen hâllerde güvenli elektronik imzaya eklenen zaman damgasının tarihi, diğer hâllerde merkezî veri tabanı sistemindeki tarih esas alınır” şeklinde; 1526/4. maddesi ise, “Şirket adına imza yetkisini haiz kişiler şirket namına kendi adlarına üretilen güvenli elektronik imzayla imza atabilirler. Bu durumda, kullanılacak nitelikli elektronik sertifikalarda sertifika sahibi alanı içerisine, sertifika sahibinin ismiyle birlikte temsil ettiği tüzel kişinin de ismi yazılır. Bu husus tescil ve ilan edilir” şeklindedir.

⁵⁶ Kanun’un 38/A maddesinin 2. fıkrası, “Kanunlarda gösterilen istisnalar hariç olmak üzere, dosyalar güvenli elektronik imza kullanılarak UYAP’tan incelenebilir ve her türlü ceza muhakemesi işlemi yapılabilir” şeklinde, 3. fıkrası, “Bu Kanun kapsamında fiziki olarak hazırlanması öngörülen her türlü belge ve karar elektronik ortamda düzenlenebilir, işlenebilir, saklanabilir ve güvenli elektronik imza ile imzalanabilir” şeklinde, 4. fıkrası, “Güvenli elektronik imza ile imzalanan belge ve kararlar diğer kişi veya kurumlara elektronik ortamda gönderilir. Güvenli elektronik imza ile

Kanunu⁵⁷ ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'dur⁵⁸. Anılan kanun hükümleri güvenli elektronik imza ile ilişkili işlemleri kendi konuları bağlamında ele almakta ve genel itibariyle güvenli elektronik imzaya, elle atılan imzanın hukuki sonucunu bağlamaktadır. Bu da ilgili elektronik verinin düzenleyenin hiçbir şüpheye mahal vermeyecek şekilde bilinmesidir. Dolayısıyla güvenli elektronik imzaya bağlanan hukuki sonuçların belgede sahtecilik suçlarının maddi konusuyla ilgili olmadığı düşünülmektedir. Başka bir ifadeyle, güvenli elektronik imza ile imzalanmış veriler dolayısıyla, belgenin yukarıda açıklanan yazılılık koşulu sağlanamamaktadır⁵⁹.

---

imzalanarak gönderilen belge veya kararlar, gerekmedikçe fiziki olarak ayrıca düzenlenmez ve ilgili kurum ve kişilere gönderilmez" şeklinde, 5. fıkrası, "Elektronik imzalı belgenin elle atılan imzalı belgeyle çelişmesi halinde UYAP'ta kayıtlı olan güvenli elektronik imzalı belge geçerli kabul edilir" şeklindedir. Ceza muhakemesinde duruşma tutanaklarının güvenli elektronik imzayla tutanaklanmasına ilişkin bkz. Güneş Okuyucu Ergün, *Ceza Muhakemesi İşlemleri* (Ankara: Yetkin Yayınevi, 2015), s. 36.

⁵⁷ Kanun'un 8/a maddesinin 2. fıkrası, "Usulüne göre güvenli elektronik imza ile oluşturulan elektronik veriler senet hükmündedir. Güvenli elektronik imza, elle atılan imza ile aynı ispat gücünü haizdir. Güvenli elektronik imza, kanunlarda güvenli elektronik imza ile yapılamayacağı açıkça belirtilmiş olan işlemler dışında, elle atılan imza yerine kullanılabilir. Güvenli elektronik imzayla oluşturulan belge ve kararlarda, kanunlarda birden fazla nüshanın düzenlenmesi ve mühürleme işlemini öngören hükümler uygulanmaz" şeklindedir.

⁵⁸ Kanun'un 205/2. maddesi, "Usulüne göre güvenli elektronik imza ile oluşturulan elektronik veriler, senet hükmündedir" şeklinde; 445/2. maddesi ise "Elektronik ortamda, güvenli elektronik imza kullanılarak dava açılabilir, harç ve avans ödenebilir, dava dosyaları incelenebilir. Bu Kanun kapsamında fizikî olarak hazırlanması öngörülen tutanak ve belgeler güvenli elektronik imzayla elektronik ortamda hazırlanabilir ve gönderilebilir. Güvenli elektronik imza ile oluşturulan tutanak ve belgeler ayrıca fizikî olarak gönderilmez, belge örneği aranmaz" şeklindedir.

⁵⁹ Güvenli elektronik imzaya atıfta bulunan özel kanun hükümleri gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanan verilerin belge olduğu ve bunların belgede sahtecilik suçunun maddi konusunu oluşturacağına yönelik aksi yöndeki görüş için bkz. Arslan ve Baştürk, s. 210 vd. Belirtilmelidir ki İtalyan hukukunda 07.03.2005 tarih ve 82 sayılı Dijital İdare Kanunu'nun 20/1-bis ve 20/2. maddesinde, yukarıda tanımlanan dijital imza (*firma digitale*), gelişmiş elektronik imza (*firma elettronica avanzata*) veya nitelikli elektronik imza (*firma elettronica qualificata*) ile imzalanmış verilerin yazılı şekil şartını sağladığına ilişkin açık hükümlere yer verilmiştir. İtalyan öğretisinde bu hükümlerin kanuni bir varsayım (*fictio*) olduğu ifade edilmiştir. Bkz.

Sonuç itibariyle güvenli elektronik imzaya atıf yapan yukarıdaki kanun hükümleri, elektronik verilerin belgede sahtecilik suçunun maddi konusunu oluşturamayacağına ilişkin bir üst başlıkta ele alınan sorunla ilgili değildir. Bunlar yalnızca ilgili elektronik verilerin düzenleyicisini saptama ve verilerin sonradan değişikliğe uğramadığını ortaya koyma güvencelerini sağlamaktadır. Bu nedenle yukarıda yer verilen Yargıtay kararlarında⁶⁰, güvenli elektronik imzaya atıfta bulunan kanun hükümlerinden hareketle, elektronik belgede sahteciliğin TCK bağlamında cezalandırıldığına yönelik gerekçeler de yerinde değildir.

IV. SONUÇ

Günümüzdeki yaygın kullanımı dolayısıyla elektronik belgeleri oluşturan verilerin sahilliği ve doğruluğunun sağlanmasına ve bu verilerle gerçekleştirilen hukuki işlemlere duyulan toplumsal güvenin korunmasına ihtiyaç vardır. Bu durum aynı zamanda siber suçlarla mücadeleye ilişkin Türkiye'nin de taraf olduğu uluslararası hukuk metinlerinin bir gereğidir.

Belgede sahtecilik suçlarının maddi konusunu oluşturan belgenin, ceza hukuku alanı dışındaki tanımlardan hareketle açıklanması isabetli değildir. Bu noktada ceza hukukunun kendi ihtiyaçlarını dikkate almak suretiyle kavrama anlam verdiği göz önünde bulundurulmalıdır.

Ceza hukukundaki kanunilik ilkesi karşısında, elektronik belgeler üzerindeki sahteciliklerin belgede sahtecilik suçları kapsamında cezalandırılabilmesi için açık bir kanun hükmüne ihtiyaç vardır. Dolayısıyla elektronik verilerin yorum yoluyla ceza hukuku anlamında belge sayılması mümkün değildir. Bu yönüyle elektronik veriler üzerindeki sahteciliğin

---

Cadoppi, Canestrari, Manna ve Papa, s. 543-544. Bu türden bir varsayımın 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'nda getirilmediği değerlendirilmektedir.

⁶⁰ Yargıtay 11. Ceza Dairesi'nin yukarıda yer verilen E. 2018/6165, K. 2021/2805 sayılı ve 18.03.2021 tarihli kararının haricinde bu kararın atıfta bulunduğu Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun E. 2016/1065, K. 2017/27 sayılı ve 24.01.2017 tarihli kararındaki, “sanıkların maliyeye ıslak imzalı olarak gönderdikleri ödeme listelerinin gerçeğe uygun şekilde düzenlenmesi, gerçeğe aykırı şekilde düzenlenip sanık ...'ın e-posta adresinden bankaya gönderilen ödeme listelerinin ise elektronik imza ile imzalanmamış olması nedeniyle resmi belge niteliğinin bulunmaması karşısında” şeklindeki gerekçenin isabetli olmadığı değerlendirilmektedir. Nitekim anılan ödeme listesine ilişkin verinin güvenli elektronik imza ile imzalanması, bunu resmi belgede sahtecilik suçunun maddi konusu haline getirmeyecektir. Karar için bkz. <https://www.lexpera.com.tr> (22.01.2023)

belgede sahtecilik suçlarıyla cezalandırılabilmesine dair Yargıtay kararları ve görüşler eleştiriye açıktır.

Belirtilmelidir ki hukukumuzda güvenli elektronik imzaya atıf yapan kanun hükümleri de bu boşluğu doldurmaktan uzaktır. Karşılaştırmalı hukuk da dikkate alındığında, sorunun asıl itibarıyla TCK'da çözümlenmesi gereklidir. Bilişim suçlarıyla mücadelenin bir parçası olarak uluslararası hukuk metinlerine konu olan elektronik belgede sahtecilik, kanuni unsurları ayrı ayrı tanımlanarak bağımsız bir suç tipinde cezalandırılabilmesi gibi, İCK'da olduğu şekilde, belgede sahtecilik suçunun elektronik belgeler üzerinde işlenebileceğine ilişkin genişletici normlar vasıtasıyla da düzenlenebilir⁶¹. TCK'nın 204/2. maddesi gereği hukukumuzda belgede fikri sahteciliğin, yalnızca resmi belgede ve resmi belge düzenlemeye yetkili kamu görevlileri tarafından işlenebilen bir suç olarak düzenlendiği göz önünde bulundurulduğunda, İCK m. 491-bis'e benzer bir gönderme hükmünün sorunu çözümlenmede yeterli olmayacağı dikkate alınmalıdır⁶². Zira bu türden bir atıf normu TCK'ya eklense dahi, kamu görevlisi olmayan kimselerce gerçekleştirilen resmi ya da özel belgedeki içerik sahtecilikleri cezalandırılmayacaktır. Kaldı ki elektronik belgede sahtecilik özelinde asıl

⁶¹ Cadoppi, Canestrari, Manna ve Papa, s. 536-537.

⁶² İCK m. 479, 480 ve 481'de kamu görevlileri ve kamu hizmeti görenlerce işlenebilen resmi belgede fikri sahtecilik suçları; İCK m. 482 ve 483'te ise diğer kimselerce işlenebilen resmi belgede maddi ve fikri sahtecilik suçu düzenlendiğinden, resmi belgede sahtecilik suçlarının bütününe atıfta bulunan İCK m. 491-bis'teki gönderme hükmü ihtiyacı karşılamaktadır. Nitekim İtalyan Temyiz Mahkemesi'nin bir kararında, kamu görevlisi tarafından gerçekte işe girilmemesine rağmen işe girilmiş gibi düzenlenen manyetik kartın İCK m. 491-bis hükmü atfıyla kamu görevlisinin resmi belgede fikri sahteciliğinin düzenlendiği İCK m. 479'daki suça vücut vereceğine hükmedilmiştir. (Cass. Pen., 06.05.1999, N. 213629) Karar için bkz. Dolcini ve Marinucci, s. 3518. İtalyan Temyiz Mahkemesi'nin bir başka kararında ise, hiç sınava girmemesine rağmen sınava girmiş ve başarılı olmuş gibi üniversite bilişim sistemine not girişi yapan kişinin gerçekleştirdiği fikri sahteciliğin, İCK m. 491-bis hükmünün atfıyla, kamu görevlisi olmayan kimselerce işlenen resmi belgede fikri sahteciliğin düzenlendiği İCK m. 483 uyarınca cezalandırılacağına hükmedilmiştir. (Cass. Pen., Sez. V, 15.04.2008, N. 15535) Karar için bkz. <https://www.brocardi.it> (16.03.2023) Buna karşın, İCK'dakine benzer bir atıf normunun TCK'da düzenlenmesi durumunda, yukarıdaki Yargıtay kararlarına konu olan ve kamu görevlisi olmayan kimselerce işlenen fikri sahtecilik eylemlerinin cezalandırılabilmesi, TCK'nın 204. maddesi dikkate alındığında, mümkün olmayacaktır.

sorunu, bu verilerin içeriğinin gerçeğe uygun olmaması oluşturmaktadır⁶³. O halde elektronik belgede sahtecilik eylemlerini cezalandıracak ve kanuni tanımda unsurlarına özel olarak yer verilecek bir ceza normunun düzenlenmesi daha isabetli olacaktır. Korunacak hukuki değer ve menfaatin genel nitelikli kamu güveninin bir parçası olduğu göz önünde bulundurulduğunda⁶⁴, normun düzenleme yerinin TCK içindeki “Kamu Güvenine Karşı Suçlar” bölümü olması gerektiği değerlendirilmektedir.

---

⁶³ Benzer yönde görüş için bkz. Arslan ve Baştürk, s. 198.

⁶⁴ Cadoppi, Canestrari, Manna ve Papa, s. 546.

KAYNAKÇA

- Antolisei, Francesco. *Manuale di Diritto Penale Parte Speciale II*. Milano: Giuffrè, 2016.
- Arslan, Çetin ve Baştürk, İhsan. “Belgede Sahtecilik Suçunun Konusu Olarak Elektronik Ortamdaki Veriler”, in. *ERÜHFD*, C. VIII, S. 2, (2013), s. 195-219.
- Aydın, Devrim. *Ceza Muhakemesinde Deliller*. Ankara: Yetkin Yayınevi, 2014.
- Cadoppi, Alberto, Canestrari, Stefano, Manna, Adelmo ve Papa Michele. *Trattato di Diritto Penale Parte Speciale*, C. 5. Milano: UTET Giuridica, 2010.
- Carnelutti, Francesco. “Documento”, in. *Novissimo Digesto Italiano*, C. VI, (1960), s. 85-89.
- Centel, Nur ve Zafer, Hamide. *Ceza Muhakemesi Hukuku*. İstanbul: Beta Yayıncılık, 2017.
- Cristiani, Antonio. “Falsità in Atti”, in. *Novissimo Digesto Italiano*, C. VII, (1961), s. 3-18.
- De Marsico, Alfredo. “Falsità in Atti”, in. *Enciclopedia del Diritto*, C. XVI, (1967), s. 560-600.
- Doğan, Koray. “Ceza Hukukunda Belge Kavramı”, in. *CHD*, Y. 5, S. 14, (2010), s. 51-66.
- Dolcini, Emilio ve Marinucci, Giorgio. *Codice Penale Commentato*, C. II. Vicenza: IPSOA, 2006.
- Erman, Sahir. *Sahtekarlık Cürümleri*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları, 1970.
- Fiandaca, Giovanni ve Musco, Enzo. *Diritto Penale Parte Speciale*, C. 1. Bologna: Zanichelli, 2012.
- Garofoli, Roberto. *Manuale di Diritto Penale Parte Speciale Tomo II (artt. 453-623 bis)*. Roma: Neldiritto, 2017.
- Gianniti, Francesco. *L’Oggetto Materiale del Reato*. Milano: Giuffrè, 1966.
- Gökçen, Ahmet. *Belgede Sahtecilik Suçları (m. 204-212)*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2016.
- Güngör, Devrim. *Resmi Belgede Sahtecilik Suçu*. Ankara: Yetkin Yayınevi, 2010.
- Hafizoğulları, Zeki ve Özen, Muharrem. *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Topluma Karşı Suçlar*. Ankara: US-A Yayınevi, 2022.
- Koca, Mahmut ve Üzülmöz, İlhan. *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2020.

Malinverni, Alessandro. “Documento”, in. *Enciclopedia del Diritto*, C. XIII, (1964), s. 622-636.

Mantovani, Ferrando. *Diritto Penale Parte Generale*. Vicenza: CEDAM, 2017.

Merli, Antonella. “Il Falso nei Documenti Informatici”, in. *Giustizia Penale*, S. 3, (1995), s. 182-191.

Okuyucu Ergün, Güneş. “Banka ve Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması”, in. *Prof. Dr. Nur Centel’e Armağan, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, C. 19, S. 2, (2013), s. 1065-1086. (Banka)

Okuyucu Ergün, Güneş. *Ceza Muhakemesi İşlemleri*. Ankara: Yetkin Yayınevi, 2015. (İşlemleri)

Özbek, Veli Özer, Doğan, Koray ve Bacaksız, Pınar. *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*. Ankara: Seçkin Yayınevi, 2022.

Soyaslan, Doğan. *Ceza Hukuku Özel Hükümler*. Ankara: Yetkin Yayınevi, 2020.

Taner, Fahri Gökçen. “Özel Belgede Sahtecilik Suçları Bağlamında Maddi Hasarlı Trafik Kazası Tespit Tutanaqları (Kağıt ve Elektronik) ve Ortaya Çıkan Sorunlar”, in. *CHD*, S. 35, (2017), s. 117-149.

Taşdemir, Kubilay. *Belgede Sahtecilik Suçları*. Ankara: Ütopyografik, 2013.

Tezcan, Durmuş, Erdem, Mustafa Ruhan ve Önok, Rifat Murat. *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayınevi, 2021.

Toroslu, Nevzat ve Feyzioğlu. Metin. *Ceza Muhakemesi Hukuku*. Ankara: Savaş Yayınevi, 2020.

Toroslu, Nevzat ve Toroslu, Haluk. *Ceza Hukuku Özel Kısım*. Ankara: Savaş Yayınevi, 2021.

Yararlanılan Elektronik Veri Tabanları:

<https://www.altalex.com>

<https://www.brocardi.it>

<https://www.kazanci.com.tr>

<https://www.lexpera.com.tr>

<https://www.normattiva.it>

